DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)
den 17 april 1997 *

I mål C-336/95,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Juzgado de lo Social n° 16 de Barcelona (Spanien), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Pedro Burdalo Trevejo m. fl.

och

Fondo de Garantía Salarial,

angående tolkningen av artiklarna 1.1 och 3.3 andra stycket i rådets direktiv 77/187/EEG av den 14 februari 1977 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av verksamheter (EGT L 61, s. 26),

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.C. Moitinho de Almeida samt domarna C. Gulmann och J.-P. Puissochet (referent),

* Rättegångsspråk: spanska.

generaladvokat: G. Cosmas,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— den spanska regeringen, genom Alberto José Navarro González, generaldirektör för rättslig och institutionell samordning av gemenskapsrättsliga frågor, och Miguel Bravo-Ferrer Delgado, abogado del Estado vid statens rättstjänst, båda i egenskap av ombud, och

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom Maria Patakia och Isabel Martínez del Peral, båda vid rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 20 februari 1997 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

Juzgado de lo Social n° 16 de Barcelona har genom beslut av den 1 september 1995, som inkom till domstolens kansli den 25 oktober samma år, begärt att domstolen enligt artikel 177 i EG-fördraget skall meddela ett förhandsavgörande avseende en fråga om tolkningen av artiklarna 1.1 och 3.3 andra stycket i rådets direktiv 77/187/EEG av den 14 februari 1977 om tillnärmning av medlemsstaternas

lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av verksamheter (EGT L 61, s. 26, nedan kallat direktivet).

2 Frågan har uppkommit i en tvist mellan Burdalo Trevejo, Soriano Marco, Casa Alonso och Pérez de la Cruz, å ena sidan, och Fondo de Garantía Salarial (lönegarantifonden), å andra sidan, avseende beaktande av de berördas anställningstid vid beräkningen av ersättning vid uppsägning eller vid hävande av anställningsavtal.

3 I artikel 1.1 i direktivet föreskrivs enligt följande:

"Detta direktiv skall tillämpas vid överlåtelse av ett företag, en verksamhet eller del av en verksamhet till en annan arbetsgivare genom lagenlig överlåtelse eller fusion."

4 Artikel 3.1 i samma direktiv lyder på följande sätt:

"Överlåtarens rättigheter och skyldigheter på grund av ett anställningsavtal eller ett anställningsförhållande som gäller vid tidpunkten för överlåtelsen enligt artikel 1.1 skall till följd av sådan överlåtelse övergå på förvärvaren."

5 Artikel 3.3 har slutligen följande lydelse:

"Punkt 1 och 2 skall inte omfatta arbetstagarnas rätt till ålders-, invaliditets- eller efterlevandeförmåner på grund av kompletterande pensionssystem utanför medlemsstaternas nationella författningsreglerade socialförsäkringssystem för ett eller flera företag.

Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att skydda arbetstagarnas intressen samt de personers intressen som vid tidpunkten för överlåtelsen enligt artikel 1.1 inte längre är anställda i överlåtarens verksamhet, såvitt gäller rättigheter som omedelbart eller i framtiden berättigar dem till åldersförmåner inklusive efterlevandeförmåner på grund av kompletterande pensionssystem enligt föregående stycke."

6 Kärandena har arbetat flera år (alltifrån 24 och upp till 42 år) i ett textilföretag som grundades av Enrique Cappella och som vid flera tillfällen har bytt ägare. Detta företag har således successivt blivit bolaget "Hijos de Enrique Cappella" den 19 maj 1978, bolaget "Ennoblecimiento Textil" den 29 juni 1981 och bolaget "Hiades" den 7 januari 1986, utan att ändringarna har påverkat de berördas anställningsförhållanden.

Kataloniens autonomimyndighet förklarade att förhållandena mellan de berörda och företaget Hiades hade upphört den 10 maj 1993, vilket innebar att Fondo de Garantía Salarial blev skyldig att till de berörda utbetala ersättning enligt vad som föreskrivs i spansk lag för det fall att anställningsavtal hävs av ekonomiska eller teknologiska skäl eller på grund av force majeure i företag som har under 25 anställda.

8 Eftersom Fondo de Garantía Salarial vägrade att vid beräkningen av dessa ersättningar beakta anställningsperioderna före den 19 maj 1978, som var den dag då företaget överläts för första gången, väckte de berörda talan som tilldelades Juzgado de lo Social n° 16 de Barcelona.

9 Eftersom denna ansåg att tvistens avgörande förutsatte en tolkning av direktivet, beslutade den att begära att domstolen skulle meddela ett förhandsavgörande beträffande följande fråga:

"Utgör det en överträdelse av artiklarna 1.1 och 3.3 andra stycket i direktiv 77/187/EEG av den 14 februari 1977 att den ersättning som Fondo de Garantía Salarial har att utbetala minskas genom en medlemsstats lagstiftning eller rättspraxis på grund av att vissa anställningsperioder utesluts, vilket innebär att anställningstiden inte beaktas i sin helhet, trots att arbete har utförts utan avbrott för ett företag som överlåtits?"

10 Av beslutet om hänskjutande framgår att även om Fondo de Garantía Salarial är en garantiinstitution i den mening som avses i rådets direktiv 80/987/EEG av den 20 oktober 1980 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens (EGT L 283, s. 23), anser den nationella domstolen att ersättningarna i fråga inte omfattas av detta direktiv. Den har däremot funderat över räckvidden av vissa bestämmelser och dess fråga avser just om institutionen, med stöd av dessa bestämmelser, kan utesluta perioden före den första överlåtelsen av företaget, vilken skedde den 19 maj 1978, från den anställningstid som skall beaktas vid beräkningen av ersättningarna vid uppsägning.

11 Den spanska regeringen har inledningsvis hävdat att, eftersom den omtvistade dagen, som är den 19 maj 1978, ligger före dagen för Konungariket Spaniens anslutning till gemenskapen och eftersom den frist på två år som hade föreskrivits

för direktivets genomförande inte heller hade löpt ut, direktivet inte kan åberopas i målet vid den nationella domstolen. Den spanska regeringen har vidare anfört att artikel 3.3 i direktivet, som enbart avser ålders- eller invaliditetsförmåner på grund av kompletterande pensionssystem, inte är tillämplig på ersättningarna i fråga. Vad gäller den allmänna regel som återfinns i artikel 3.1 har Konungariket Spanien slutligen hänvisat till domstolens rättspraxis enligt vilken syftet med direktivet endast är att säkerställa att förhållandena mellan den berörde arbetstagaren och förvärvaren regleras på samma villkor som förhållandena med överlåtaren, i enlighet med rättsreglerna i den berörda medlemsstaten.

12 Kommissionen anser att även om direktivet, som reglerar förvärvarens skyldigheter, inte är direkt tillämpligt på en sådan garantiinstitution som Fondo de Garantía Salarial får lagstiftningen avseende denna typ av institutioner inte begränsa direktivets ändamålsenliga verkan. Kommissionen har i detta avseende i synnerhet gjort gällande att beaktandet av arbetstagarens anställningstid vid beräkningen av ersättning för uppsägning inte skall påverkas av de eventuella överlåtelserna av det företag i vilket arbetstagaren utförde sitt arbete. Kommissionen har beträffande artikel 3.3 i direktivet, i likhet med den spanska regeringen, anfört att denna bestämmelse inte är tillämplig på de ersättningar som utgör föremål för tvisten vid den nationella domstolen.

13 Den spanska regeringen har i sitt svar på en fråga från domstolen angett att det i rättspraxis från Tribunal Supremo görs en åtskillnad mellan begreppet anställningstid, som omfattar en viss yrkesverksam period i sin helhet, och begreppet tid som anställd, som avser den tid som en person har varit anställd av ett visst företag. I tvisten vid den nationella domstolen har verksamheten före år 1978 inte kunnat beaktas, eftersom det då bildades ett nytt företag som anställde arbetstagarna och anmälde dem till det sociala trygghetssystemet. Dessa arbetstagare hade redan utövat yrkesverksamhet i ett annat företag med vilket anställningsförhållandet hade upphört. Det förhöll sig emellertid annorlunda i fråga om de överlåtelser som skedde åren 1981 och 1986 då företagens rättigheter och skyldigheter övergick enligt lag.

14 Såsom generaladvokaten har anfört i punkt 23—26 i sitt förslag till avgörande, följer det av dessa faktiska omständigheter att de berörda arbetstagarna — oberoende av direktivets materiella räckvidd i sådana situationer som de som den hän-

skjutande domstolen har beskrivit — inte kan stödja sig på direktivet, eftersom den omtvistade överlåtelsen av företaget skedde innan direktivet fick rättsverkningar i den berörda medlemsstaten.

15 Den 19 maj 1978 ligger nämligen före dagen för Konungariket Spaniens anslutning till gemenskaperna, vilken har rättsverkningar först från och med den 1 januari 1986 (artikel 2 i Fördraget om Konungariket Spaniens och Portugisiska republikens anslutning till Europeiska ekonomiska gemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen, EGT L 302, 1985, s. 9). Såsom den spanska regeringen har betonat, hade den frist på två år som hade föreskrivits för direktivets genomförande inte heller löpt ut den dagen (artikel 8.1 i direktivet). Bestämmelserna i detta direktiv kan således under alla omständigheter inte åberopas i fråga om en överlåtelse av ett företag som skedde den dagen (se exempelvis dom av den 3 december 1992 i mål C-140/91, C-141/91, C-278/91 och C-279/91, Suffritti m. fl., Rec. 1992, s. I-6337, punkt 11—13, och dom av den 3 mars 1994 i mål C-316/93, Vaneetveld, Rec. 1994, s. I-763, punkt 16).

16 Tolkningsfrågan skall således besvaras så, att bestämmelserna i direktivet inte kan åberopas i fråga om en överlåtelse av ett företag som skedde vid en tidpunkt då direktivet ännu inte hade några rättsverkningar i den berörda medlemsstaten.

Rättegångskostnader

17 De kostnader som har förorsakats den spanska regeringen och Europeiska gemenskapernas kommission, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

— angående den fråga som genom beslut av den 1 september 1995 förts vidare av Juzgado de lo Social n° 16 de Barcelona — följande dom:

Bestämmelserna i rådets direktiv 77/187/EEG av den 14 februari 1977 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av verksamheter kan inte åberopas i fråga om en överlåtelse av ett företag som skedde vid en tidpunkt då direktivet ännu inte hade några rättsverkningar i den berörda medlemsstaten.

Moitinho de Almeida Gulmann Puissochet

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 17 april 1997.

R. Grass

Justitiesekreterare

J.C. Moitinho de Almeida

Ordförande på tredje avdelningen